Výroční zpráva o činnosti školní družiny v roce 2022/2023

Školní družina při Základní škole a Mateřské škole Hugo Sáňky, Rudice, okres Blansko

Vypracovala: Lucie Sedláková

V Rudici 25. 8. 2023

Mgr. Klaibová Lenka, ředitelka školy

Obsah

1. Charakteristika školní družiny
2. Vzdělávání pedagogických pracovníků
3. Výchovná a vzdělávací činnost, údaje o aktivitách
4. Hodnocení dětí a kontrolní činnost

1. Charakteristika ŠD

Školní družina (ŠD) je součástí Základní školy a Mateřské školy Hugo Sáňky v Rudici. Má kapacitu 50 účastníků. Na škole jsou dvě oddělení.
První oddělení ŠD má své vlastní prostory a tvoří ho dvě místnosti. Nábytek je zde opotřebovaný, ale celkový vzhled příjemný. Vybavení je přiměřené a účelně splňuje podmínky pro uskutečňování zájmového vzdělávání. Uspořádání vyhovuje pracovním i relaxačním aktivitám, ale velikost místnosti není příliš veliká, a tak kromě tohoto prostoru využíváme ke svým činnostem i učebnu hudební výchovy a kmenovou třídu pro 1. ročník s interaktivní tabulí.
Prostory 2. oddělení ŠD tvoří kmenová třída 2. a 3. ročníku. Dle potřeby odklízíme lavice a prostor přizpůsobujeme hře dětí. Nechybí zde ani matrace a koberec z pěnového puzzle k odpočinku.
Dále obě oddělení využívají tělocvičnu, při aktivitách venku také ve velké míře hřiště a školní zahradu, na které je umístěna chatka, pískoviště, houpačky a prolézačky. Nově jsme zde zřídili vyvýšené záhony, kde si děti mohou vyzkoušet základy pěstování. Plně také přes rok využíváme dětské hřiště na Tumperku, kde jsou houpačky a prolézačky pro větší děti. Opět nám byla správcem tenisových kurtů nabídnuta možnost využívat sportoviště v daném objektu, kde se kromě tenisového hřiště nachází i hřiště na plážový volejbal a kamenné stoly na stolní tenis.

Provoz školní družiny probíhal ve dvou blocích:

- ranní družina 6,30 – 7,30 hodin
- odpolední družina 11,45 – 16,10 hodin - 1.oddělení
  13,00 – 15,00 hodin - 2.oddělení

Poplatek v tomto roce byl placen měsíčně ve výši 120,- Kč (40,-Kč provozní poplatek za ŠD a 80,-Kč třídní fond) u vedoucí školní jídelny a byl v plné míře využit na pomůcky potřebné ve školní družině (výtvarný materiál, sportovní potřeby, hry, knihy …) a na neinvestiční náklady provozu družiny.

Školní rok 2022/2023 jsme zahájili v počtu 53 žáků navštěvujících 1.- 5. ročník a z tohoto celkového počtu se nám k pravidelné docházce do ŠD přihlásilo celkem 44 dětí. Poté v první polovině roku docházelo k různým změnám a poměr se na obou frontách měnil. V druhé polovině byl již stav neměnný a pravidelnou školní docházku absolvovalo 50 dětí, z toho se do ŠD nezapsalo pouze pět dětí (1 žák z 1. a 4. ročníku a 3 žáci z 5. ročníku, všichni mužského pohlaví). Oddělení ŠD navštěvovalo 27 děvčat a 18 chlapců. Jsme rádi,že bylo vyhověno všem zájemcům, kteří si podali přihlášku a doufáme v jejich přízeň i nadále.

Za správný chod ŠD odpovídaly tři vychovatelky. Odpolední družina fungovala pod vedením vychovatelky Lucie Sedlákové (1.oddělení) a Jany Klímové, DiS. (2.oddělení). Ranní družinu měla tentokrát na starosti Adéla Musilová, Bc., která vykonávala i činnost asistentky v 1. oddělení v rozsahu dvou hodin denně.

2. Vzdělávání pedagogických pracovníků

Všechny vychovatelky měly odbornou kvalifikaci a během školního roku si prohlubovaly svoje znalosti a dovednosti samostudiem pedagogické literatury, četbou odborných časopisů a sledováním různých webinářů (např. online webinář "Proč se ty děti pořád hádají"). Vykonávaly dozor při obědě, kde dbaly na správné stravovací návyky a pomáhaly při školních akcích. Zastupovaly pedagogy při dlouhodobější absenci a pomáhaly vzájemně udržovat správný chod školy.
Ranní vychovatelka Adéla Musilová dokonce během roku úspěšně dokončila studium na Pedagogické fakultě v Brně a získala titul Bc., ještě jednou jí gratulujeme.

3. Výchovná a vzdělávací činnost, údaje o aktivitách

Školní družina naplňuje vyhlášku č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. To probíhá podle školního vzdělávacího programu, určeného žákům ZŠ 1.stupně. Obsah je zaměřen na oblast "Člověk a jeho svět" a rozdělen do 5 tematických okruhů (Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitosti přírody a Člověk a jeho zdraví). Délka vzdělávání je dána věkovou kategorií žáků. Naše činnost vychází z vypracovaných měsíčních plánů a z individuálních potřeb dětí. Plán popisuje činnosti, které v daném měsíci ŠD organizuje a jsou v něm nabízeny činnosti a aktivity pro žáky různých věkových kategorií. ŠVP je otevřený dokument, který se může v průběhu roku dle zájmů dětí či změnou okolností doplnit nebo upravit.

Cílem našeho ŠVP je umožnit žákům odreagovat se a uvolnit před a po vyučování, naučit je aktivně a smysluplně využívat volný čas. Snažili jsme se o vytvoření místa pro odpočinek dětí po vyučování. Aktivity byly rozděleny na odpočinkové, zájmové a rekreační. Při přípravě na vyučování byly zařazeny činnosti rozvíjející znalosti, zručnost, dovednost, fyzickou zdatnost, ale také činnosti při nichž děti relaxovaly a regenerovaly své síly a to vše v souladu s požadavky na psychohygienu. Pokud bylo vhodné počasí, každý den byl zařazen pobyt venku na hřišti, procházky v okolí spojené s poznáním a dopravní výchovou. Při nepříznivém počasí byla činnost ve vnitřních prostorách zaměřena na smysluplné využívání volného času a dětem bylo nabízeno dostatečné množství námětů pro společnou nebo samostatnou činnost. Hlavní a nejdůležitější složkou naší činnosti ovšem zůstala výchova slušného chování. Vedli jsme děti ke vzájemnému respektu a toleranci, úctě k sobě i druhým, ke kulturním hodnotám. Učili jsme děti spolupracovat, vedli jsme je k pracovitosti.

Většina zájmových činností v zájmovém vzdělávání probíhala formou her a soutěží, při procházkách do okolí a dotkla se všech oblastí výchovy, tj. výtvarné, dramatické, hudební a pohybové. Zájem o družinu a správné chovaní u dětí jsme se letos snažili zvýšit celoroční hrou s názvem "PILNÍ JAKO VČELIČKY", kde děti do svých vyrobených deníčků sbíraly razítka, za které dostávaly drobné sladké odměny a nálepky v podobě včelky. Cílem bylo nasbírat nálepek co nejvíce, ty nalepovaly do plánku a snažily se doletět až do úlu. Děti byli rozděleny do 5 smíšených skupin a název dostaly podle funkcí, které ve svém životě vykonávají včelky dělnice. Vychovatelky byly královny a žáci 5. ročníku trubci, měli za úkol pomáhat a dohlížet na dělnice. Děti se tak hravě naučily základní rozdělení a funkce v úlu. Na konci roku byla hra vyhodnocena a nejpilnější včeličky byly odměněny dárky. Ostatní děti nepřišly zkrátka, za snahu a účast ve hře jsme na konci školního roku uspořádali výlet do přírody Mariánského údolí a zakončili jsme ho jízdou na bobové dráze.

Žákům se speciálními potřebami jsme některé aktivity a činnosti přizpůsobily zdravotnímu stavu a možnostem, nebo se jich neúčastili a byla jim nabídnuta aktivita náhradní.

Aktivity probíhaly jako v ostatních letech nejen v rámci družiny, ale i ve spolupráci s třídními učiteli, mateřskou školou, školní jídelnou, rodiči a za účasti ostatních žáků školy, kdy rodiče a žáci vyšších ročníků ochotně pomáhali s organizací pořádaných akcí. Absolvovali jsme i výlety mimo obec, kde jsme dbali především na bezpečnost a dodržování pravidel. Rodiče byli o plánovaných akcích a činnosti ŠD informováni prostřednictvím deníčků a pomocí sms či webových stránek školy a žáci předem řádně proškoleni. Akce proběhly bez potíží a žáci se chovali velice slušně a organizovaně.

Výrobky, které žáci v ŠD vytvořili, dělaly dětem radost nejen doma, ale byly použity k výzdobě ŠD, školy a při akcích. Především pak při oslavách 130 výročí od založení školy v obci Rudice a při vánočním jarmarku.

Údaje o aktivitách:

PODZIM:

- Žáci se seznámili s organizací ŠD a byli poučeni o bezpečnosti v ŠD
- Seznámili se s tématem celoroční hry "Pilní jako včelička"
- Sestavili jsme si družinová pravidla a rozdělili se do skupin podle funkcí včely dělnice (stavitelky, strážkyně, krmičky,...)
- Kamarádi – poznáváme se, každý si hledá svého kamaráda
- Podzimní tvoření – výzdoba školy k 130.výročí založení školy (Podzimní paní, strašák, dýně, ježci atd.)
- Úklid školní zahrady a zahradního domku, sběr jablek na obecním pozemku-obec nám za odměnu nechala jablíčka vymoštovat
- Ochutnávka – poznáváme chutě, procvičujeme zrak a čich
- Drakiáda – výroba draků ve skupinkách, pouštění draků, odměny a opékání marshmallonů
- Rok - roční období, měsíce, podzim je tu - znaky, pranostiky atd.
- Halloween – výroba dekorací a občerstvení, strašidelná stezka tentokrát na půdě (zábavné odpoledne)
- Podzimní les - poznáváme stromy, plody a sběr kaštanů a žaludů, hrátky s plody a listy stromů

ZIMA:

- Přišel k nám Mikuláš - v podání starších spolužáků, pracovní listy, zábavné odpoledne - hrajeme deskové hry...
- Radovánky na sněhu – stavění sněhuláků, hry, klouzačka atd.
- Výzdoba školy – Paní zima
- Vyrábíme na jarmark:
  Pletli jsme čepice a čelenky, vyráběli nástěnné hodiny, náramky, rámečky, šperky, věnce, svícny, baňky, stromky z větví, provazu i šišek, smaltovali jsme příbory a malovali na hrníčky i sklenice, pracovali s keramikou
- Projektový den - seznamujeme se s ovčí vlnou a metodou plstění, paní Hrušková nás učí vyrábět andílky a pomáhá nám s tím i paní Bezpalcová
- Dopis Ježíškovi
- Příprava na Vánoce:
  Vyrobili jsme vánoční dekorace, nazdobili stromeček a napekli cukroví, připomněli si vánoční zvyky, pustili si koledy...
  Ježíšek tentokrát nepřišel, škola byla před Vánocemi uzavřena z důvodu vysoké absence žáků a pedagogů a otevřena až v novém roce
- Příroda v zimě - pozorujeme zimní přírodu, počasí, zkoumáme led a sníh, krmíme ptáčky a zvěř

JARO:

- Jaro je tady – dekorace, experimenty se semínky, zakládáme záhony a pěstujeme vlastní plodiny
- Výzdoba školy – Jarní paní
- Karneval – výroba masek a kostýmů, dekorace, zábavné odpoledne plné her a odměn, hudba, balónky a zábava s profesionálními klauny (zatloukání hřebíků, skok v pytli, atd.)
- Den země - jarní úklid školy i okolí
- Velikonoce – barvení vajec, výroba dekorací, foukacího zajíčka z chirurgické rukavice, beránka z rýžového chlebíčku, soutěž o hledání vajec na školní zahradě
- Pálení čarodějnic - tradiční výroba čarodějnice na spálení a čarodějnic na památku - poznej svoji čarodějnici, soutěže (Kdo mi to loupe perníček - perníčky vlasní výroby, kdo přitluče pavouka, honička, atd.), nechyběly kostýmy čarodějnic, ale ani čarodějové kteří nám předvedli svá kouzla a pohoda u ohně, kde si děti pochutnaly nejen na špekáčku, ale hlavně na trdelníku opékaném na ohni a na občerstvení, které jsme připravili (hady z listového těsta a prsty z lineckého těsta).
- Den matek – vyrábíme srdce z keramiky a kytičku z ubrousku do dlaní, vyfocených na přání pro maminky

LÉTO:

- Práce a zábava na zahradě, tvoříme z písku – nezapomněli jsme také na relaxaci a osvěžení v horkých letních dnech (hrátky s vodou), úklid zahradního domku, práce na naší zahrádce (poznáváme květiny a bylinky, sklízíme vypěstované produkty)
- Procvičování učiva - pomocí pracovních listů, her a soutěží si doplňujeme a utvrzujeme poznatky získané z celoroční hry a sbíráme poslední bodíky
- Den dětí (tentokrát ve spolupráci s MŠ) – zábavnému odpoledni předcházela veliká příprava dekorací (mořská pana v životní velikosti, pirátská loď, foto koutek, odlitky mušlí ze sádry, čelenky ze stahovacích pásků atd.), umístěny byly na zahradě, kde také proběhly netradiční soutěže
- Dopravní výchova – učení hrou, soutěže a hry na zahradě
- Procházka do lomu a osvěžení ve vodě - děti si sebou vzaly plavky, a protože bylo veliké horko, měly dovoleno se pod přísným dohledem vychovatelek namočit po krk, plavání bylo zakázáno
- Vyhodnocení celoroční hry - odměněny větším dárkem byly děti s největším počtem razítek, hodnotili jsme nejúspěšnější dívky a chlapce a to celkově, ale i ve skupinách apod., ostatní dostali drobné dárky a všichni se za snahu zúčasnili výletu do Mariánského údolí
- Výlet:
  Částečně jsme využili objednaný autobus a částečně šli pěšky. Po cestě jsme hráli hry, soutěžili a také se kochali malebnou přírodou Mariánského údolí. Vrcholem výletu ovšem byla jízda na bobové dráze, tam někteří překonali strach a tak se jim to zalíbilo, že jsme je od tam nemohli ani dostat. Výlet se uskutečnil za přísného dohledu pedagogů a kvůli ještě větší bezpečnosti dětí i za pomoci některých rodičů. My jim moc děkujeme a ceníme si toho, že takto obětovali svůj čas.
- Hurá na prázdniny – poučení o bezpečnosti, rozloučení s páťáky - drobné dárky

5. Hodnocení dětí a kontrolní činnost

Větší výchovné problémy, které by vedly k přísnějším postihům, se nevyskytly. Děti se většinou chovaly zcela v souladu s vnitřním řádem ŠD a školním řádem ZŠ. V prvních týdnech docházky se ale sem tam u některých žáků objevily odchylky v chování vůči ukrajinskému chlapci z 1.ročníku. Děti jsme usměrnily, poučily a situaci sledovaly. Chlapec byl velice učenlivý a kamarádský, takže problémy brzy vymizely. Stejný problém se vyskytl mezi mladšími a staršími ročníky, dle našeho názoru zapříčiněno dlouhodobější situací způsobenou covidem, kdy byla požadována homogenita skupin a nedocházelo tak ke společným činnostem, hrám a spolupráci mezi dětmi. Proto jsme v rámci celoroční hry skupiny seskládaly tak, aby docházelo k častější vzájemné intervenci. Poté byl navozen kamarádský a družný vztah i mezi jednotlivými ročníky, což se na konci roku projevilo při společných aktivitách, kde starší pomáhali mladším.

Činnost školní družiny je kontrolována vedením školy, v průběhu roku nebyly zjištěny žádné vážné nedostatky. Spaní ve škole a pasování žáků 5. ročníku – akce školy, které jsme se zúčastnily i my vychovatelky, drobné nedostatky byly ihned odstraněny.